

Szerkesztői előszó

Fiatalon, pályakezdőként az ember keresi a kihívásokat. Ilyen kihívásként jelöltük meg mindketten, amikor a Forráshoz kerültünk, hogy szeretnénk a műfordításoknak, különösen a versfordításoknak nagyobb hangsúlyt juttatni a folyóiratban. Ennek a tervnek egyenes folytatása lett a Versum szerkesztőinek, Krusovszky Dénesnek és Mohácsi Balázsnak a megkeresése, valamint első szerkesztői erőpróbaként ennek a dupla számnak az elkészítése.

Összeállításunkkal természetesen csak rövid ízelítőt, egyfajta étlapot kívánunk nyújtani az érdeklődőknek a kortárs világlíra egy-egy figyelemre méltó fejleményét, izgalmas és ismert, vagy idehaza kevésbé ismert alkotóját felvillantva, valamint bevallottan szeretnénk ráirányítani a figyelmet arra is, hogy mennyi kiváló műfordító foglalkozik az idegen nyelven született líra hazai tolmácsolásával.

Nem intenénk óva az olvasót attól, hogy elvessen ebben a sokszínű kavargásban, sőt, inkább arra biztatjuk, hogy bátran vesse bele magát, szemezgessen, s izlelgesse ezt a kavargó, kimerítő, színes és sokrétű kínálatot. Az általunk felállított sorrend sem kötelező érvényű. Tisztában vagyunk azzal, hogy mindenfajta rend, rendszerezés csak egyfajta nézőpontot tükröz, ami bármelyik másik rendezési elvvel fölcserélhető. Épp ezért arra bátorítunk mindenkit, hogy a nyomtatott kiadvány kötöttségein túllépve többször is járja be különböző utakon a válogatást.

Szerteágazó és bőséges a merítés, amely a Forrás immár hagyományos nyári dupla számát betölti ezúttal, a szomszédos népek izgalmas, a közelmúltban elhunyt vagy éppen pályájuk elején járó szerzőitől egészen a török és japán alkotókig. Természetesen meg sem kísérelhettük azt, hogy bármiféle teljességre törekedjünk, még csak tendenciák, gócpontok felrajzolására is bajosan vállalkozhattunk volna. A lapszám a Versum, a nemzetközi líra online fórumának segítségével, velük együttműködésben jött létre, s ezen belül is ki kell emelnünk ehelyütt a már fentebb említett Mohácsi Balázst, aki amellet, hogy jó néhány kiváló műfordítással van jelen a lapszámban, számos egyéb módon is gazdagította és segítette a szám létrejöttét.

Azonban mi sem tudtuk kivonni magunkat a jelenlegi tendenciák alól. Az angol nyelv és kultúra olyan központi szerepet tölt be ma már a világban, hogy az erre való reflektálásnak két módját láttuk. Vagy kihagyjuk teljesen az angol ajkú irodalmat, elismerve, hogy ezzel a legkönnyebb érdemben találkozni, vagy pedig helyének és súlyának megfelelően kezeljük. Az első lehetőség mindenképpen szegényebbé tette volna a számot, így hosszas gondolkodás után a második úton indultunk el, még ha így a rengeteg, hirtelen ránk ömlő anyag előtt meghajolva kénytelenek voltunk a korábban említett egyenlőtlenséget újraalkotni magában a számban is. Ugyanakkor igyekeztünk olyan nyelvekről is fordíttatni, amelyek költészete itthon nagyrészt ismeretlen, és ugyanígy próbáltunk eljárni az angol nyelvű költők műveinek válogatása során is.

A számban szereplő műfordítók sokfelől érkeztek, de reméljük, a jövőben is lesz módunk együtt dolgozni valamennyiükkel. Sokfelől érkeztek, alapjában és elnagyoltan pedig kétfelől, így egyrészt a Versum körül csoportosulók (akik szerkesztői is, és/vagy szerzői is fordítóként a lapnak), másrészt az általunk egyen-egyenként felkeresettek (Babits-ösztöndíjasok, a középnemzedék és az idősebb generáció tagjai) munkái töltik meg ezt a lapszámot.

Bízunk benne, hogy e színes forgatagban orientálni tudják majd az olvasót az egyes szerzők versei után olvasható rövid életrajzok, melyek igyekeznek elhelyezni a költőket a világlíra és az egyes országok, nyelvtérületek irodalmának térképén. Ezenfelül olvasható a számban két interjú, az immár idősebb műfordító-generáció képviselőjében Várady Szabolccsal, valamint a már említett versumosok oldaláról Krusovszky Dénessel és Mohácsi Balázssal. Ben Lerner esszéje, Frank O'Hara kiáltványa és Krusovszky Dénes O'Hara verseiről szóló esszéje kapott még helyet a számban, ami nem költemény, mind-ezeken kívül viszont teljes egészében a líráé a főszerep és a szó.

Összeállításunk címét kölcsönöztük, utalás és tisztelegés ez az Európa Kiadó egykori, mára legendássá vált világlíra-sorozata előtt. Természetesen nem állítjuk, hogy csupán ez napjaink költészete, inkább maradjunk annyiban, hogy ez is az.

Anélkül, hogy hosszan taglalnánk ehelyütt a világlíra-fordítás jelenlegi, magyarországi helyzetét (megteszik ezt az interjúk is), szeretnénk megszögezni, hogy a Nagyvilág megszűnésével tátongó úr betölthetetlennek látszik, illetve éppen ezen s még ennél sokkalta többen ügyködik a Versum mint online, nonprofit lap. A Forrásnak nem célja, nem is feladata, hogy átvegye egy világirodalmi lap helyét, szerepét, hiszen profilja, hagyománya és működése elsősorban a kortárs magyar irodalomhoz, képzőművészethez és a bűvópatakszerűen újra fel-felbukkanó szociográfiához köti, mindenesetre ezzel a dupla számmal a magunk módján kicsit szeretnénk hozzátenni ahhoz, hogy napjaink költészetét, ami a határon túli, nem magyar vidékeket illeti, tehát éppenséggel a világ többi részét, valamilyen közelebb hozzuk az érdeklődő olvasóhoz, legalábbis egy 2019-es pillanatkép erejéig.

Jó olvasást kívánunk!

Füzi Péter – Pál-Kovács Sándor